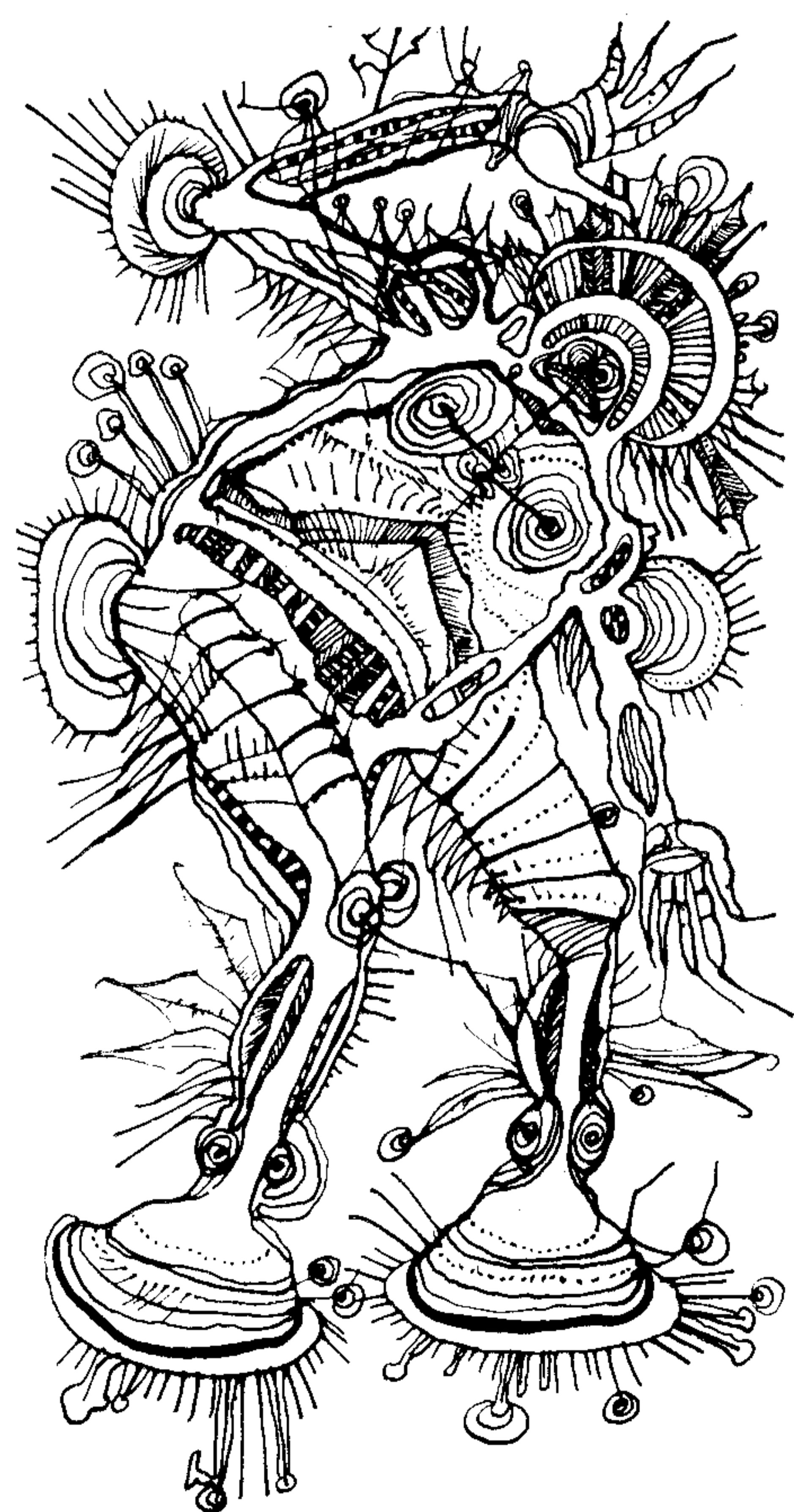

Hořánek
R

JAROSLAV
HOŘÁNEK

ILUSTRACE A GRAFIKA

Rodný dům

Václava Šolce

Sobotka, červenec 1982

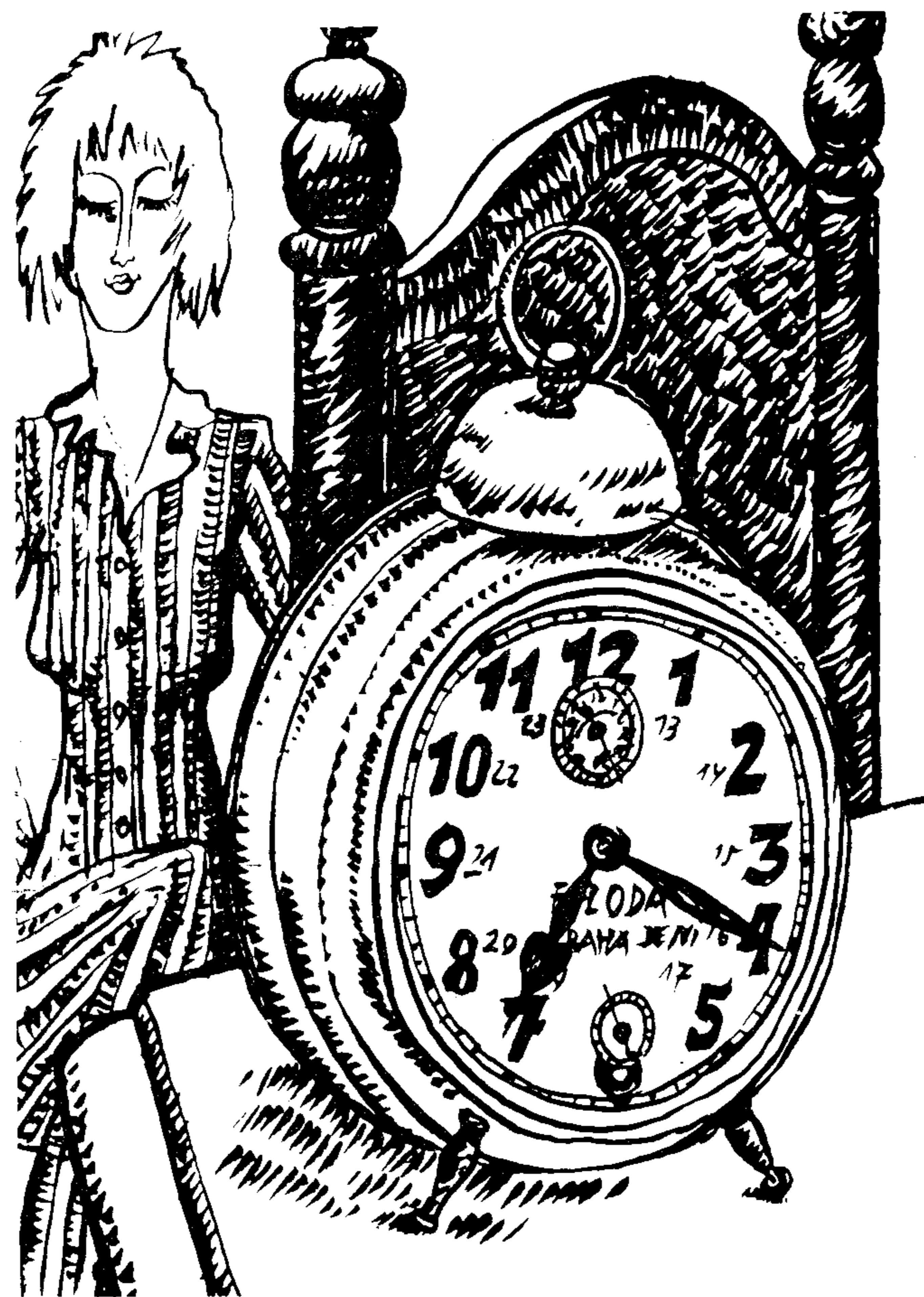
Při pohledu na ilustrace, kterými Jaroslav Hořánek doprovází knížky pro děti, nás sotva napadne, že tento malíř a grafik je — řečeno s F. X. Šaldou — z rodu „násilníků snu“. A přece i ilustrace nesou tuto pečeť. Prozrazuje ji to, jak jsou udělány: šrafura, vznikající letným dotykem či odpichem štětce, rozrušuje anebo zcela vytváří kontury kresby. Tak se v realističnosti ilustrace zároveň objevuje silný citový výraz, tak je malířsky vytvářena atmosféra toho, co se v příbězích děje. Realističnost ilustrací je dána vědomím, že jsou určeny především malým a mladým čtenářům. Při jejich tvorbě jakoby se Jaroslav Hořánek rozpomínal na svá východiska, na školu, která „žádala na žácích úzce vyhraněný způsob chápání realismu a uměleckosti vůbec“ (Fr. Dvořák), z níž si ostatně vzal a odnesl to pozitivní, co pro základ výtvarné práce mohla dát. Jinak její kánon troufale porušoval a překračoval, třeba tím, že ho čeřil a čeří expresivní atmosférou.

To, co je v ilustracích skryto v realistickém zobrazení, to je v grafikách vyjádřeno „složitostí“ kresby a barevností. Není tu žádného zprostředkování. Kresba je exprese sama, podtržená nebo umocněná barvou.

Jestliže bylo řečeno, že Jaroslav Hořánek je z rodu „násilníků snu“, tedy z rodu těch, kdo lákají k životu zvýrazňováním jeho složitostí, nesnadností, marností mnohého úsilí, z rodu těch, kdo zjevují krásu jejím rubem, pak je také na místě otázka, jakéže povahy je Hořánkova expresivnost. Je v ní značná metaforičnost, tedy básnivost, a ironie zároveň. V krutosti postřehneme směšnost, v božském klaunské, v genialitě ubohé, v kráse škleb. Ve fantastičnosti je ukryt děs, v technicistní anatomii hrůznost nelidského. To je etický princip malířského pojetí života a světa v tvorbě Jaroslava Hořánka. Ironie je v něm tím, co zachraňuje, co hájí lidské proti tomu, co člověka přerůstá, co se mu vnučuje, co se snaží podříditi si ho své míře. Ironie tu zbavuje, očišťuje realitu života od iluzí a dává nám

poznat věčnost a trvání jeho smysluplnosti a krásy. Tomu také odpovídají názvy, které jsme až dosud mohli číst pod malířovými díly: Původce, Zase jeden, Fantom terčů, Nový přízrak, Nebojte se strašidel, Složitost procesu, Pohled dovnitř, Síla středu, Soužití atd. Nic v díle Jaroslava Hořánka nenese znamení skončenosti. Naopak: je tu podtrženo trvání, procesuálnost toho, co vyjádřil. Neboť i život trvá a malíř ví, že záleží jen a jen na člověku, jaké vyznění bude mít v příštím okamžiku. S tímto vědomím, ale i výrazně výtvarně etickým posláním Jaroslav Hořánek tvořil a tvoří.

JAROSLAV ŠIMŮNEK

JAROSLAV HOŘÁNEK

narozen 1925 v Praze. Po maturitě na reálném gymnáziu v roce 1944 studoval v letech 1945—49 a 1952—53 na Akademii výtvarných umění v Praze u profesorů Jakuba Obrovského a Vratislava Nechleby. Od roku 1970 působí jako profesor na Střední odborné škole výtvarné v Praze, kde vyučuje figurální kresbě a serigrafii.

VÝSTAVY

- 1965 Krajská galerie, Hradec Králové
Klub umělců Mánes, Praha
Galerie Čs. spisovatel, Praha
 - 1967 Expo 67, Montreal
 - 1969 Galerie Hollar, Praha
 - 1970 St. Anna-Kapelle, Passau, NSR
 - 1977 Galerie Fronta, Praha
 - 1981 Malá galerie Čs. spisovatel, Praha
 - 1982 Kunstmuseum, Frederikshavn, Dánsko
- Dále se zúčastnil kolektivních výstav v mnoha domácích a zahraničních galeriích.

Z KNIH, KTERÉ ILUSTROVAL:

- Curwood, J. O.: Vlčák Kazan — Barí, syn Kazanův, Albatros 1980
- Čarek, J.: Nejkrásnější zvířátko, Mladá fronta, 1964
- Palman, V.: Tajemství pytlácké jeskyně, Albatros, 1981
- Romportlová, L.: Zapomenutá chuť čokolády, Albatros, 1971, 1981
- Šimková, B.: Kdo dohoní kombi?, Albatros, 1969
- Šmahelová, H.: Devět tisíc dnů, Mladá fronta, 1963
- Wilde, O.: Obraz Doriana Graye, Mladá fronta, 1964

65. výstava ilustrací a grafiky v rodném domě Václava Šolce v Sobotce. Sezóna 1982. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Osvětová beseda v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel ex libris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Vytiskl Mír 6, provoz 62, Praha 3, Čáslavská 15.